

Відповідальність за порушення санкцій

07.04.2022 міжнародне право | корпоративне право | адміністрування

До сьогоднішнього дня зобов'язання дотримуватися режиму економічних санкцій ЄС виникало безпосередньо на підставі регламентів ЄС, зокрема, Регламенту 833/2014 та Регламенту 765/2006, які встановлюють обмежувальні заходи проти російських та білоруських осіб, проте за порушення встановлених заборон не було передбачено штрафів. Ця ситуація повинна змінитися, оскільки законопроект про спеціальні заходи щодо запобігання підтримки агресії проти України та захисту національної безпеки було зареєстровано в польському парламенті.

Наслідки російського вугільного скандалу

Сьогодні дотримання економічних санкцій є фундаментальним елементом відповідального бізнесу, заснованого на принципах ESG (екологічного, соціального, корпоративного управління). До тепер, недотримання санкцій передусім призводило до репутаційних ризиків та бойкоту товарів і послуг підприємств, які ведуть торгівлю з Росією. Виглядає так, що імпорт вугілля з Росії до Польщі в умовах, коли Польща сама виробляє достатню кількість вугілля, скоро призведе до прийняття в Польщі закону щодо економічних санкцій. Закон запровадить механізм юридичної відповідальності за порушення санкцій з можливістю накладення рекордних штрафів, а також створить прецедент накладення внутрішніх обмежень по відношенню до Росії та окремих осіб, які можуть стати більш далекосяжними, ніж санкції ЄС. Відповідальність за порушення режиму санкцій будуть стосуватися порушення заборони укладення нових

**Джоанна Краковяк
(Joanna Krakowiak)**

АДВОКАТ, ПРАКТИКИ
КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА ТА
M&A ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА РЕГУЛЯТОРНИХ СПОРІВ
У WARDYŃSKI & PARTNERS

**Йоланта Приступа
(Jolanta Prystupa)**

ПРАКТИКИ КОРПОРАТИВНОГО
ПРАВА ТА M&A ТА ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я ТА РЕГУЛЯТОРНИХ
СПОРІВ У WARDYŃSKI &
PARTNERS

договорів та неналежного виконання контрактів, укладених до початку агресії Росії проти України.

Штраф у розмірі до 20 мільйонів злотих за порушення економічних санкцій

Законопроект передбачає суворі санкції за недотримання обмежувальних заходів, передбачених відповідними регламентами ЄС (переважно Регламентом 833/2014 та Регламентом 765/2006, які містять обмежувальні заходи проти російських та білоруських осіб).

Зокрема, законопроект передбачає можливість накладення адміністративного штрафу в розмірі до 20 мільйонів злотих на підприємства, що здійснюють діяльність у Польщі та проводять заборонені операції з особами з Росії чи Білорусі. Штраф передбачено за наступні порушення:

- Продаж, поставка, передача чи експорт продукції або технологій, спрямованих на видобуток горючих корисних копалин, перелічених у Додатку II Регламенту 833/2014 на користь будь-якої особи в Росії
- Продаж, поставка, передача чи експорт товарів розкоші, перелічених у Додатку XVII Регламенту 833/2014 на користь будь-якої особи в Росії
- Імпорт в ЄС заліза та продуктів зі сталі, перелічених у Додатку XVII Регламенту 833/2014, що мають походження або експортуються з території Росії
- Участь у будь-яких операціях з особами, переліченими в Додатку XIX Регламенту 833/2014, або особами, що контролюються будь-якою особою, згаданою в цьому додатку
- Умисні дії, спрямовані на ухилення від цих обмежень.

Дотримання Регламенту 833/2014 та Регламенту 765/2006 підлягатиме контролю з боку митних та фіскальних органів. Штрафи будуть накладатися головою Національної Податкової Адміністрації шляхом прийняття адміністративного рішення, яке не може бути оскаржено до вищої інстанції. Можливо буде лише подати заяву до того самого органу для перегляду прийнятого рішення.

Законопроект не містить спеціальних норм щодо зменшення санкцій, тому підлягатимуть застосуванню загальні положення Розділу IVa Адміністративного процесуального кодексу. Відповідно до статті 189d кодексу, під час накладення штрафу орган має брати до уваги, серед іншого, тяжкість наслідків вчиненого порушення, зокрема, захист важливих суспільних інтересів, частоту вчинення порушень такого самого типу в минулому та вартість отриманих переваг.

На додаток до адміністративних санкцій можуть також застосовуватися кримінальні санкції у формі позбавлення волі на строк не менше трьох років. Звісно, законопроект передбачає можливість притягнення до кримінальної відповідальності будь-кого, хто порушує заборону на здійснення операцій з російськими особами, зокрема здійснює:

- Продаж, поставку, передачу, в тому числі шляхом надання технічної та фінансової допомоги, товарів подвійного призначення та технологій, перелічених у Додатку I Регламенту 2021/821
- Продаж, поставку, передачу, в тому числі надання технічної та фінансової допомоги, товарів та технологій, які потенційно можуть використовуватися як товари військового призначення, перелічених у Додатку XVII Регламенту 833/2014
- Продаж, поставку, передачу чи експорт продуктів або технологій, призначених для видобування горючих корисних копалин, перелічених у Додатку II Регламенту 833/2014
- Продаж, поставку, передачу чи експорт товарів або технологій, які можуть використовуватися в аерокосмічній промисловості, перелічених у Додатку XI Регламенту 833/2014.

Аналогічні кримінальні санкції передбачені за порушення Регламенту 765/2006, який передбачає обмежувальні заходи щодо Білорусі.

Національні санкції щодо осіб та предметні санкції

Польські законодавці презюмували, що санкції, накладені ЄС, встановлюють мінімальний рівень обмежувальних заходів, які можуть бути розширені на національному рівні держав-членів ЄС, зокрема, на рівні Польщі. Законопроект не обмежується встановленням штрафів за порушення заборон, передбачених регламентами ЄС. Також, проєкт передбачає запровадження санкцій, які ще не врегульовані на рівні ЄС. Зокрема, передбачається заборона імпорту а Польщу та транзиту через територію Польщі вугілля, яке підпадає під дію пункту 2701 Загальних Митних Тарифів, та має походження з території Росії або Донецької чи Луганської областей.

Додатково, стаття 2 законопроекту надає повноваження міністру внутрішніх справ на створення відповідно до національного законодавства переліку фізичних або юридичних осіб, які мають важливе значення для економіки Білорусі та Росії, чиї кошти та активи будуть заблоковані, наприклад, буде встановлено тимчасову заборону на розпорядження ними. Перелік, опублікований у Публічному Інформаційному Бюлетені на сайті міністерства, буде включати лише осіб, які не включені до Регламенту 765/2006 та Регламенту 269/2014, що прямо передбачає розширення обсягу санкцій проти конкретних осіб.

Як заборона імпорту вугілля з Росії до Польщі, так і порушення обов'язку дотримуватися зобов'язань щодо блокування коштів та активів осіб, включених до переліку міністра, підлягатимуть накладенню адміністративних штрафів у розмірі до 20 000 000 злотих.

Висновки

На даний момент, законопроект знаходиться в Сеймі і важко передбачити, коли його буде прийнято та яким буде його фінальний текст. Проте, варто

слідкувати за його подальшою долею, оскільки закон набирає чинності з наступного дня після його опублікування в Законодавчому Віснику, що означає, що зараз не передбачається встановлення перехідного періоду для компаній для приведення діяльності у відповідність до нових правил.